

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука
Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК.10 ВСТУП ДО МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА
(назва дисципліни без скорочень)

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	«Бакалавр» (освітній рівень перший)
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
Освітня програма	«Мистецтвознавство»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр	1-й рік навчання (1-й семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	4 (120 год.)
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 год.
	Практичні – 10 год. , семінари – 20 год.
	Самостійна робота – 60 год.
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Викладач (-і)	Козінчук Віталій Романович, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти КДАДПМД ім. М. Бойчука kozinchuk_v@kdidpamid.edu.ua
Контактна інформація викладача (-ів)	kozinchuk_v@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	Moodle: https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne-navchannya/
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Дистанційні за домовленістю з ініціативи здобувача

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Вступ до мистецтвознавства» є важливим компонентом фундаментальної та фахової підготовки здобувачів освіти у галузі образотворчого мистецтва, мистецтвознавства та реставрації. Курс спрямований на формування цілісного уявлення про мистецтвознавство як систему наукових знань про мистецтво, його природу, функції, види, жанри, стилі, напрями та закономірності історичного розвитку. У межах дисципліни розглядаються предмет, структура та основні напрями мистецтвознавства, його місце в системі гуманітарних наук і взаємозв'язок з історією, культурологією, естетикою, філософією та іншими
---------------------	--

	галузями знань. Студенти ознайомлюються з базовою мистецтвознавчою термінологією, особливостями образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури, основними жанрами та засобами художньої виразності. Значна увага приділяється структурі художнього твору, поняттям художнього образу, композиції, форми, простору, кольору, світла, фактури, ритму, пропорції та стилю. Розглядаються основні підходи до опису, аналізу, атрибуції та інтерпретації творів мистецтва. У процесі навчання здобувачі ознайомлюються з основними методами мистецтвознавчого дослідження, зокрема формально-стилістичним, іконографічним, іконологічним, порівняльним, атрибуційним та контекстуальним аналізом. Практичне опрацювання творів різних видів і жанрів сприяє розвитку візуального мислення, уміння аргументовано характеризувати мистецькі явища та використовувати професійну термінологію. У результаті засвоєння курсу студенти набувають базових професійних компетентностей, необхідних для подальшого вивчення історії та теорії мистецтва, методології мистецтвознавства, атрибуції, експертизи й інших фахових дисциплін.
Мета й завдання навчальної дисципліни	Мета навчальної дисципліни — формування у студентів цілісної системи базових знань про мистецтвознавство як науку, його предмет, структуру, понятійно-категоріальний апарат і методи дослідження, а також розвиток умінь аналізувати, описувати та інтерпретувати твори образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури. Основні завдання навчальної дисципліни: – засвоїти основні поняття, категорії та терміни мистецтвознавства; – сформулювати уявлення про предмет, структуру, функції та основні напрями мистецтвознавчої науки; – ознайомити з основними видами та жанрами образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, а також архітектури; – розкрити специфіку художнього образу та основних засобів художньої виразності; – ознайомити з поняттями стилю, художнього напрямку, школи, течії, традиції та канону; – сформулювати уявлення про історичний розвиток мистецтвознавства та основні підходи до дослідження мистецьких явищ; – ознайомити з основними методами мистецтвознавчого аналізу та інтерпретації творів; – навчити визначати видову, жанрову, стильову,

	часову та культурну належність творів мистецтва; – сформувати навички роботи з науковою, довідковою, музейною та візуальною інформацією; – розвивати здатність аргументовано висловлювати та обґрунтовувати власні мистецтвознавчі судження. Внаслідок вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання: знати: – основні поняття, категорії та терміни мистецтвознавства; – предмет, структуру та основні напрями мистецтвознавства; – основні етапи становлення мистецтвознавства як наукової дисципліни; – базові поняття, категорії та фахову термінологію мистецтвознавства; – основні види образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва й архітектури; – систему жанрів образотворчого мистецтва та їхні характерні особливості; – основні засоби художньої виразності: композицію, форму, простір, колір, світло, ритм, пропорції, фактуру; – поняття художнього образу, стилю, напрямку, школи, течії, канону та традиції; – основні принципи опису, аналізу, атрибуції та інтерпретації твору мистецтва; – основні методи мистецтвознавчого дослідження; – взаємозв'язок мистецтва з історичними, культурними, суспільними, релігійними та світоглядними процесами. вміти: – правильно використовувати фахову мистецтвознавчу термінологію; – описувати твір мистецтва за визначеною мистецтвознавчою схемою; – визначати видову, жанрову, стильову та приблизну часову належність творів мистецтва; – аналізувати композицію, форму, колорит, простір, фактуру та інші засоби художньої виразності; – застосовувати елементи формально-стилістичного, іконографічного, порівняльного та контекстуального аналізу; – порівнювати твори різних видів, жанрів, стилів та історичних періодів; – встановлювати взаємозв'язок між художньою формою, змістом і функцією твору; – працювати з науковими, довідковими,
--	---

	бібліографічними, музейними та електронними джерелами; – аргументовано формулювати власні висновки щодо художніх особливостей та значення твору; – застосовувати набуті знання під час подальшого вивчення історії, теорії та методології мистецтва.
Передумови вивчення дисципліни	
Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі мистецтвознавства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів даної галузі, а також суміжних спеціальностей, зумовлених комплексним підходом, проведення досліджень, та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурномистецькі, духовні, моральні цінності суспільства, наукові досягнення, розуміти історію і закономірності розвитку предметної області, її місця в загальній і мистецькій картині світу. ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння професійної діяльності.
Фахові (предметно-специфічні) компетенції спеціальності (ФК)	СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметнопросторового та візуального середовища. СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання. СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності. СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	години				
	усього	лек	практ	сем	срс
Семестр 1					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.					
Тема 1. Мистецтвознавство як наука: предмет, завдання, структура	10	2	–	4	4
Тема 2. Мистецтво як форма духовної культури: функції та соціальні ролі мистецтва	8	2	–	2	4

Тема 3. Види, роди та жанри мистецтва	10	2	2	2	4
Тема 4. Художній образ і мова мистецтва	8	2	–	2	4
Тема 5. Стиль, напрям, течія в історії мистецтва	8	2	–	2	4
Тема 6. Художній твір як об'єкт мистецтвознавчого аналізу	8	2	2	–	4
Тема 7. Мистецтвознавча термінологія та джерельна база	10	2	–	2	6
Всього за змістовим модулем 1.	62	14	4	14	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.					
Тема 8. Методи мистецтвознавчого аналізу	14	4	2	2	6
Тема 9. Іконографія та іконологія як методи інтерпретації	10	2	2	2	4
Тема 10. Контекстуальний аналіз художнього твору	8	2	–	2	4
Тема 11. Автор, замовник і глядач у мистецтві	6	2	–	–	4
Тема 12. Проблеми атрибуції та автентичності творів мистецтва	8	2	2	–	4
Тема 13. Інтерпретація та рецепція мистецтва	6	2	–	–	4
Тема 14. Мистецтвознавство у професійній діяльності	6	2	–	–	4
Всього за змістовим модулем 2.	58	16	6	6	30
Усього годин за Семестр 1	120	30	10	20	60
Вид контролю: диференційований залік					

Рекомендовані джерела інформації Основна література:

1. Аверинцев С. Символ. Київ: Дух і Літера, 2001. 161 с.
2. Адорно Т. Теорія естетики. Київ : Основи, 2002. 518 с.
3. Аксьонова А. Історія мистецтв: просто про важливе: [стилі, напрями і походження]. Київ: Форс Україна, 2022. 208 с.
4. Антонович Д. Українська культура. Лекції за редакцією Дмитра Антоновича. Київ, 1993. 592 с.
5. Антонович Є., Свид С., Проців В. Художні техніки у школі (спецкурс). Ч. I. Курс лекцій. Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1994. 248 с.
6. Асеев Ю. Мистецтво стародавнього Києва. Київ: Мистецтво, 1969. 236 с.
7. Баумейстер А. Тома Аквінський: вступ до мислення. Бог, буття і пізнання. Київ: Дух і Літера, 2012. 408 с.
8. Білецький П. Українське мистецтво другої половини XVII–XVIII ст. Київ, 1981. 159 с.
9. Бодак В. Релігія і культура: Взаємодія та взаємовплив. Київ; Дрогобич, 2005. 305 с.

10. Вежбовська Л. Експериментально-дослідна робота Казимира Малевича в галузі художньої культури. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. №20, 2019. с. 228–237.
11. Вінтоняк Г. Образотворчий матеріал / наук. ред. М. Станкевич. Львів, 2011. 208 с.
12. Гільдебранд Д. *Етика*. Львів: Видавництво УКУ, 2012. 445 с.
13. Годж С. Коротка історія мистецтва. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. 224 с.
14. Головка О. Борис і Гліб. Енциклопедія історії України: у 10 т. / Київ: Наук. думка, 2003. Т. 1: А–В–С. 688 с.

Допоміжна література:

15. Гординський С. До проблеми бойчукізму. Терем. Детройт, 1990. С. 3–13.
16. Дем'янчук А. Як твориться українська ікона: з авторського досвіду. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2015. 336 с.
17. Дундяк І. Вплив глобалізаційних процесів на вітчизняне релігійне мистецтво й культуру сьогодення. Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Івано-Франківськ, 2011. № 23. С. 12–16.
18. Жаборюк А. Бароко: доба, людина, стиль, художній світ. Одеса: Астропринт 2015. 204 с.
19. Жаборюк А. Український живопис останньої третини ХІХ — початку ХХ століття. Київ: Либідь, 1990. 312 с.
20. Жаборюк А. Художній світ доби Відродження (ідеї, образи, стиль): посібник з історії світової художньої культури. Одеса: Астропринт, 2010. 192 с.
21. Жолтовський П. Монументальний живопис на Україні ХVІІ—ХVІІІ ст. Київ, 1988. 159 с.
22. Жолтовський П. Живопис. Розвиток національних рис в українському мистецтві (друга пол. ХVІ — перша пол. ХVІІ ст.) / Нариси з історії українського мистецтва. Київ: Мистецтво, 1966. 252 с.
23. Індутний В. Оцінка пам'яток культури. Київ; СПД Моляо С. В., 2009. 537 с.
24. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладач: к.і.н. О. Демідко. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с.
25. Історія українського мистецтва: у 5 т. Т. 4. Київ, 2006. 760 с.
26. Історія українського мистецтва: у 5 т. Т. 5 Київ, 2007. 1048 с.
27. Історія українського мистецтва: у 6 т. Т. 3. Київ, 1968. 440 с.
28. Катехизм Католицької Церкви. Жовква: Місіонер, 2002. 772 с.
29. Козінчук В. Еволюція і трансформація іконографічного канону в українському мистецтві. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 46. Том 1. С. 78–84.
30. Космолінська Н., Магдиш І. Гра в музей. Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. 136 с.
31. Культурна апропріація в соціальних відносинах. ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (50), 2021 с. 28–32 URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2021/2/6.pdf>
32. Лукань В. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. 192 с.
33. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник. Львів: ФОП Стебеляк О. М., 2018. 264 с.

- 34.Омельчук О. М. Гуманістичні уявлення про поведінку людини у філософії епохи Відродження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. № 3, 2011. С. 438 – 448
- 35.Сольц Дж. Як стати митцем. 60 практичних порад. Харків: Віват, 2022. 144 с.
- 36.Уварова Т. С. Естетика (для творчих спеціальностей): навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 319 с.
- 37.Шміт Ф. Мистецтво: його психологія, його стилістика, його еволюція / Вступ. стаття, пер. з рос., комент. та додатки Андрія Пучкова; За заг. ред. Катерини Станіславської. Київ: Дух і Літера, 2023. 456 с.

Методи контролю та розподіл балів

Назва змістових модулів і тем	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	вересень-жовтень	поточний контроль	40
Змістовий модуль 2	листопад - грудень	поточний контроль Підсумковий семестровий контроль	60
Разом:			100

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (6-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Мистецтвознавство як наука	5
Тема 2. Мистецтво як форма духовної культури	5
Тема 3. Види, роди та жанри мистецтва	5
Тема 4. Художній образ і мова мистецтва	5
Тема 5. Стиль, напрям, течія в історії мистецтва	5
Тема 6. Художній твір як об'єкт мистецтвознавчого аналізу	5
Тема 7. Мистецтвознавча термінологія та джерельна база	10
Змістовий модуль 1 – разом	40
Тема 8. Методи мистецтвознавчого аналізу	15
Тема 9. Іконографія та іконологія	5
Тема 10. Контекстуальний аналіз твору мистецтва	5
Тема 11. Автор, замовник і глядач у мистецтві	5
Тема 12. Проблеми атрибуції та автентичності	10
Тема 13. Інтерпретація та рецепція мистецтва	10
Тема 14. Мистецтвознавство у професійній діяльності	10
Змістовий модуль 2 – разом	60
Разом за дисципліну	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне, програмне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до мистецтвознавства» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» Київ: КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2025. 17 с. Демонстраційний дидактичний матеріал.
Необхідні засоби	Ноутбук, планшет
Програмне забезпечення	Microsoft Office, Онлайн-ресурс Google Workspace for Education тощо
Матеріали, інструменти	Блокнот для конспекту, ручка

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політику щодо академічної доброчесності	Під час виконання навчальних завдань здобувачі зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Використання матеріалів з інтернет-ресурсів та інших інформаційних джерел допускається виключно за умови обов'язкового коректного посилання на джерело. Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до оцінювання за умови, що обсяг коректних текстових запозичень не перевищує 30%. У разі виявлення плагіату або інших форм порушення академічної доброчесності робота не зараховується, а здобувач отримує 0 балів із обов'язковим повторним виконанням завдання. Списування під час контрольних заходів і підсумкового оцінювання забороняється, зокрема із використанням мобільних пристроїв. Застосування мобільних пристроїв дозволяється лише у випадках, передбачених форматом онлайн тестування. Під час усіх форм поточного та рубіжного контролю порушення академічної доброчесності не допускаються.
---	---

	У разі відсутності здобувача під час контрольного заходу без поважної причини він втрачає право на отримання відповідних балів; можливість повторного складання визначається викладачем із встановленням додаткового терміну виконання завдань.
Політика щодо відвідування занять	Відвідування навчальних занять є обов'язковою складовою системи оцінювання та враховується під час нарахування балів. За наявності поважних причин (зокрема стану здоров'я або участі в міжнародних освітніх програмах) здобувач може навчатися в дистанційному (онлайн) форматі за попереднім погодженням із викладачем із подальшим представленням результатів виконаних завдань під час консультації. Пропуски занять без поважних причин не допускаються. Поважність причин має бути підтверджена відповідними документами або завчасним повідомленням викладача. Запізнення на заняття без обґрунтованих підстав також вважаються порушенням навчальної дисципліни.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Усі навчальні завдання, визначені програмою дисципліни, підлягають обов'язковому виконанню у встановлені строки. У разі виникнення заборгованості її усунення здійснюється протягом одного тижня після завершення визначеного терміну. Завдання, подані з порушенням строків виконання без поважних причин, оцінюються зі зменшенням балів і можуть бути зараховані в межах 50% від максимально можливої оцінки.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	Навчальна дисципліна передбачає роботу в колективі та взаємодію учасників освітнього процесу. Навчальне середовище в аудиторії ґрунтується на принципах доброзичливості, творчої співпраці та відкритості до конструктивної критики. Під час занять здобувачі зобов'язані перевести мобільні пристрої у беззвучний режим. За необхідності допускається тимчасовий вихід з аудиторії за погодженням із викладачем, за винятком залікових і екзаменаційних форм контролю. Заохочується висловлення власної позиції щодо теми заняття за умови її аргументованості та опори на аналітичні висновки, сформовані під час практичної та самостійної роботи.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза межами аудиторних занять офіційним каналом комунікації з викладачем є електронна пошта. Листування здійснюється у робочі дні до 18:00 з дотриманням встановлених правил: у темі листа обов'язково зазначається назва навчальної дисципліни; у тексті повідомлення необхідно вказати прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти (анонімні звернення не розглядаються); файли мають бути підписані за схемою «прізвище_назва завдання». Допустимі формати файлів: текстові матеріали — doc, docx; ілюстративні матеріали — jpeg, pdf. Консультації викладача в приміщенні закладу вищої освіти проводяться у визначені дні та години.

	У разі службового відрядження, тимчасової непрацездатності або інших об'єктивних обставин викладач залишає за собою право перенести заняття на інший день за попереднім погодженням з адміністрацією та студентами.
--	---

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

Розробник (розробники) силабусу
навчальної дисципліни

Козінчук В. Р.
(підпис, прізвище, ініціали)

Гарант освітньої програми

Кашшай О.С.
(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри

Кашшай О. С.
(підпис, прізвище, ініціали)

Силабус затверджено
на засіданні кафедри Мистецтвознавства і мистецької освіти
(назва кафедри)

від 27.08.2026, протокол №1